

1

30. Lema 2. Sura (345)
< Evet herşeyin hikmet-i vücudu ve
• gaye-i fıtrati ve
• faide-i hikati ve
• netice-i hayati
üçer nevidir.

1. Nevi
Kendine ve insana ve
insanın maslahatlarına bakar

2. Nevi (Daha mühimdir)
Herşey onun zîşvur mütalâa
edilecek ve Fâtr-ı Zülcelâlin
silve-i esmasını bildirecek
bircer ayet
bircer mektub
bircer kitab
bircer kaside hükmünde olarak
mânalara, hadsiz okuyucularına
ifade etmesidir.

3. Nevi
Sânî-i zülcelâle aittir. Ona bakar
Herşeyin faidesi ve neticesi
kendine bakar bir ise, Sâni-i
Zülcelâl'e bakar yüzlerdir ki;
Sânî-i Zülcelâl, kendi âcaib-i sanâ-
tına kendisi temasa eder, kendi silve-i
esmasına bakar. (Bir sâniye) kadar
yaşamak kâfidir

2

33. Söz 31. Pencere (686)
< İnsan üç cihetle
Esmâ-i ilâhiyyeye bir
âyinedir. >

1. Vecih (Zıddiyet)
İnsan
zaaf ve acziyle } Kadir-i Zülcelâlin
fakr ve hâcâtiyle } kudretini
naks ve kusuru ile } kuvvetini
• gıâsını
• rahmetini
bildiriyor.
Evsaf-ı ilâhiyyeye âyinedarlık eder

2. Vecih (Sıfat)
İnsana verilen nûmuneler ile
(cüzî ilim, kudret, basar, sem', maliki-
yet, hakimiyet gibi cüzîyyat ile)
ilmine, kudretine, basarına, sem'ine
Hâkimiyeti Rububiyetine
âyinedarlık eder.

3. Vecih
Bî'tûlün âza ve âlâtı ile
cihazat ve cevârihi ile
letâif ve mânevîyatı ile
Esmâ-i ilâhiyyeye
âyinedarlık eder

3

4. Sura 3. Mesale 72
< Hayatın, hayatın
Hâlikına üç cihetle
âyinedarlık ediyor >

1. Vecih Hayatın,
aciz ve zaafiyet ve
fakr ve ihtiyacıyla
Hâlik-ı hayatın
kudret ve kuvvet ve
gına ve rahmetine
âyinedarlık eder
sual ve duâ ve iltica
ve tezellül ve ubudi-
yet vazifesini ^{anladım}
ve aldım

2. Vecih Hayatımdaki
cüzî ilim ve irade ve
sem' ve basar gibi ma-
nalarıyla Hâlikimin
küllî ve ihatalı
sıfatlarına ve suv-
natına âyinedarlık
... bir marifet
yolumu daha buldum

3. Vecih Hayatımda
nakışları ve silveleri
bulunan esma-i
ilâhiyyeye âyinedar-
lıktır. Hayatın hayatı
îman olduğunu
ilmel yakîn ile
anladım.

4

10. Söz 75
< Belki her şeyin
gayât-ı vücudu ve
netâic-i hayatı
üç kısımdır. >

3. Kısım Nefsine bakar
Telezüz ve tenezzüh
ve beka ve rahatla
yaşamak gibi cüz'î
neticelerdir.
İsmi cevâd tecelli
eder. Tek gaye-i nakta-i
nazarı gösterir. İsm-i
hakîm tecelli eder.
Umum gayeler nakta-i
nazarı gösterir

2. Kısım Zîşvura bakar
Herşey . mektub
- kaside
- kelime
hükümündedir.
Ona bakan her zîşvura
ibret-nûma bir mütâ-
lâgahtır.

1. Kısım Sâni'ine bakar
Hayatıyla vücuduyla
Sânîinin mucizati kudretini
âsâr-ı san'atını
teşbih edip
Sultan-ı Zülcelâlin na-
zarına arz etmek bir
(ân-ı sayyale) yaşamak
kâfi gelirdir

5

32. Söz 625
< Dünyanın üç yüzü
var. >

3. yüzü
• Hevesata bakar
• Bafler perdesi vardır
• mel'abe-i hevesat
• sirtinde
• mana-i ismi ile
âyinedarlık eder
• tahkir ve nefrete
layıktır.

2. yüzü
• Ahirete bakar
• Tahkire değil
muhabbete layıktır

3. yüzü
• Esmaya bakar
• Nukûsunu gösterir
• Mâna-yı harfîyle
onlara âyinedarlık
eder.
• Asla layıktır

Herkin Çoban

İNSAN

- Alem-i Sâgîr olan insanın Alemi Emir letaiplerinin yani; kalp, ruh, sır, hafî, ahfâ'nın, Alemi Halk letaiplerinin yani; toprak, su, ateş, havanın asılları Alemi Kebirdedir. Bu asılların zuhuru da La mekânî olan Arşın fevkindedir (m. Rab. 260. Met)

- Alem-i emir letaiplerinin başlangıcı:

- Kalb ^{üstü} → Ruh → Sır → Hafî → Ahfâ = 5 ceuber

- Kalb = عرش الله (ARŞ) = Berzah = Alemi Halk ve Alemi Emir arası

Alemi Sâgîrde mebde
Alemi Kebirde mebde

- Ruh, Sır, Hafî, Ahfâ mebde'leri = فوق العرش

- ARŞ ve KALB → . Alemi emirdendir

. La keyfî la kemîden nasibleri vardır.

. Zuhurları Alemi halkta gözükür. (1. cilt/34.)

- 7 latifeden → ¹ Beden unsurları + ² nefis = Alemi halktadır
³ kalb + ⁴ ruh + ⁵ sır + ⁶ hafî + ⁷ ahfâ = Alemi emirdedir.

Piil sıfat zat
tecellileri tec. tec. alem-i melekût

- 7 latife nurani ve zulmani 70.000 perde ile perdelidir.

- 7 latife = 10 unsur = zıtdırlar → Cenab-ı Hak heyet-i vahdaniye ve hilafete liyakat vermiş

- Kalbde Arşta olmayan meziyet var. Tecellisine muhatab olduğunun bilincindedir. Kendinde zuhur edenle alakası vardır. Ayrıca öz zat tecellisi vardır ki bu Arşta yoktur. (3. Cilt 11. Met)

- Seyri ilallah yolu ile tay edilen 5 ceuberin aslında vacib esma ve sıfatın zıllalarına muhatab olursa ve ADEM sahibesi yoktur. (260. met)

- Afağî ve enfüsi seyr esma sıfatın zıllarindedir. Sona akrebiyet seyridir. Kisi vehim ve hayalden kurtulur. Vehim âlümle sona erer. Bu seyr sahibi de d'nyada vehimden kurtulur (2. Cilt 3. Met)

(Arşın fevkünde ademle vücudun imtizacı son bulur.)

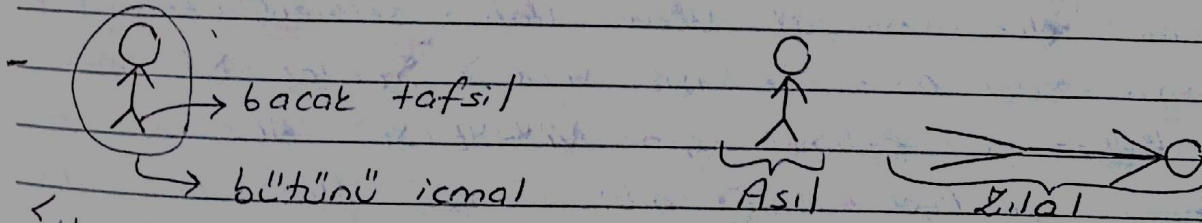
- Her ismin zillî bir şahsın mebbe-i taayyünüdür
Zilâl dairesinin fevkalâniyet noktası Hz. Ebubekir'in mebbe-i taayyünüdür.

- İcmali esma-sıfat Peygamberlerin, melaike-i Pihamin mebbe-i taayyünüdür. Tafsil olan zilaller ise esma, sıfatın cüzüyyatıdır ve şahısların mebbe-i taayyünüdür. Şahısların mebbe-i taayyünleri itibar muhtelifliği ile bir sıfatta olabilir. (260.)

(İmkandan bakarken esma önce görünür.
Kametan dan esma sıfatın dışı vurusudur. anlıyorum.)

Muhammed (S.A.V.)	→ icmalî ilim sıfatı
İbrahim (a.s.)	→ tafsili " "
Nuh (a.s.)	→ berzahi " "
Musa (a.s.)	→ kelam
İsa (a.s.)	→ kudret
Adem (a.s.)	→ tekvîn (1. Cilt. 251. Met)

Hz. Ebu bekir ve Ömer	→ velayet y'dnünden	→ İbrahim (a.s.) ile münasetli.
	irşad	" → Musa (a.s.) "
Osman	→ velayet ve irşad	→ Nuh (a.s.) "
Ali	→ "	" → İsa (a.s.) "
		(1. Cilt. 251. Met)

Hamdin en meşhur manası, sıfat-ı kemaliyeyi izhar etmektir. Şöyle ki: Cenab-ı Hak İNSANI

- kâinata câmi' bir **nüşa** ve
- on sekiz bin âlemi hâvi su büyük âlemin kitabına bir **phrist** olarak yaratmıştır.

Ve esma-i hüsnadan herbirisinin tecelligâhı olan her bir âlemden bir **örnek**, bir **nümune**, insanın ceuberinde vedia bırakmıştır. Eger insan maddî ve manevî her bir uzvunu Allah'ın emrettiği yere sarfetmele hamdin subelerinden olan sükr-ü dâfiyi ifa ve seriata intisal ederse, insanın ceuberinde vedia bırakılan o örneklerin her birisi, kendi âlemine bir pencere olur.

İnsan o pencereden, o âleme bakar. Ve o âleme tecelli eden sıfatla, o âlemden tezahür eden isme bir mir'at ve bir âyine olur. O vakit insan ruhuyla, cismiyle âlem-i şehadet ve âlem-i gayba bir hülâsa olur. Ve her iki âleme tecelli eden insana da tecelli eder. İşte bu cihetle insan, sıfat-ı kemaliye-i İlahiye her mazhar olur, hem müzhir olur.

Nitekim Muhyiddin-i Arabî كُنْتُ كُنْزًا خَفِيًّا فَكَلَّمْتُ الْخَلْقَ لِيَعْرِفُونِي hadis-i şerifinin beyanında:

"Mahlukatı yarattım ki, bana bir âyine olsun ve o âyinece cemalimi göreyim." demıştır. > İcaz 17

İşte insan bunun için var

① Sıfat ve isimlere mir'at ve ayine olsun.

② Şehadet ve gayba hülâsa olsun.

olursa

SONUÇ

Hem MAZHAR

ظُهُور

Hem

MÜZHİR

< en kuvvetli, en yüksekte ve en parlak ve kusurdan en uzak bir cemal ister, belki öyle bir cemali ifade eder, belki öyle bir cemal olur. Vâcib-ül Vücud dahi sermedi (ebedî) bir cemal istilzam eder, onun ile ışık verir. > Şualar 81

Nihayetsiz Kudret ve Rahmet için NİYAYETSİZ ACZ var.

Alınmıyor. Sadece veriliyor. Hikmet gibi. Cenab-ı Hak kime ihsan ederse... Ama istemeyi vermesi ihsanın başka adıdır. Acizlik kudreti hissetmeyi sağlar.

ACZ ademî vücuddur.

Cenab-ı Hak insanı alemlerin nûmuneleri ile donatmış.

Ki alemlere o nûmunelerden müteveccih oluyor. Nüfuz ediyor.

Mütedahil oluyor. Tesir ediyor. Hayreti bitince kendine bakıyor.

Nihayetsiz bir ACZ. Herşey Rahmanın kudretini haykırıyor.

Varlığın böylesine teması ona ademini hissettiriyor. Bu insan

neye kanaat edecekti. O alemlerin hepsine onun zannettiği

göz, kalp, ruh, akıl, suur vs. le baktı. Çok şeyler gördü. Gözün

gücü bitti. Akıl gücü bitti. Kalbin gücü bitti. Ne kaldı?

Hala BEN diyen a ses nedir aceb ... عرف نفي
 Nefsini bilmekle gelen marifet nuru ile müşahedesi bu
 olursa Rabbini bilmekle gelecek ne alakı. Rabbin gözü ile
 bakmak Rabbin onun gözü ile müşahedesi ve a müşahededen
 hasil olan lezzeti mukaddesesi. Gören gözü işiten kulagi
 olması ile alınan herhalde kelamdan öte ki kelamla
 anlatılamıyor. Şuurdan öte, histen öte... Ademden ilimin
 çıkardıklarından azami istifade sıfatı sübutiyeden ilim
 boyutunda olur herhalde. Ama çıkandan senin istifaden
 ilimden ne boyutta?

O çıkandan icmalî boyutunda istifade Hz. Muhammed Asm
 tafsili ilim " " Hz. İbrahim (a.s.)
 berzahî " " Hz. Nuh (a.s.)

- Mek 59 → Vücut ve adem, kudret ve iradesine nisbetle 2 menzili
 imiş, isterse vücuddan ademe, ademden vücuda, ama isterse,
 bir günde, bir anda gönderir, getirir diyor. Vücuddan adem men-
 ziline gittin. ilm-i muhit var. Ve sen artık vücud-u ilmiye bir
 perdesin. Üvanın bu. Perdeyi kaldırabilsen ilm-i muhit var.
 Sen nesin. adem-i haricisin. ayan-ı sabitesin. Vücut-u hariciyi
 bıraktın, vücudu ilmi olan adem-i hariciye büründün. Niye
 daire-i kudretten muvakkaten daire-i ilme geçtin. Fena
 menziliendesin. Bu senin mahiyetin olan bir vücud-u ma-
 nevidir. Muvakkaten ama ne kadar muvakkaten... isterse bite-
 cet bir vakit. Kesb ile buraya kadar. Gerisi vehbî...

Takva Mevlanın seni emrettiği yerde kaybetmemesi
 nehyettiği yerde görmemesidir.

Adem perdesinde yatan mevcudat emre lebbeyk der,
 hasre çıkar diyor. Hesaba gider

< Allahü Etber diyerek eman-ı hasri istip
 kalkacağım, mahser-i etberden setinmem. >

17. Söz 207